

© PATRICK DIELEMAN

EVOLUTIES IN HET APPELASSORTIMENT

Tijdens de fruitmeeting van Syngenta, die half maart doorging in Leuven, sprak Florent Geerdens van Fruitboomkwekerij René Nicolai over innovaties en trends in het pitfruit. Hij startte zijn verhaal met de ontwikkelingen in het appelsortiment. – *Patrick Dieleman*

Geerdens bracht een verhaal over wat de boomkweker ziet gebeuren binnen de fruitteelt. Eerst kwamen de ontwikkelingen bij de grootste rassen aan bod.

The big five

“Of er nu een Duitse, Poolse of Italiaanse fruitteler bij mij komt, er wordt altijd over ‘the big 5’ gesproken. Alle andere rassen zijn minimaal. Bij de grote 5 hangt het van gebied tot gebied af wat waar geplant wordt. Jonagold wordt geplant in België, het noorden van Duitsland, Polen en ook in Rusland aan de Kaspische en de Zwarte zee. Elstar wordt geplant aan de Bodensee en in het noorden van Duitsland en in Nederland. Golden wordt zowat overal geplant. Vooral Frankrijk, Steyermark, Zuid-Tirol en Trentino blijven inzetten op dit ras, maar ook België en Polen. Bij Gala is het gemakkelijker te zeggen waar die niet geplant wordt: in de Benelux. Vorig

jaar was Gala in onze boomkwekerij het grootste ras. Braeburn hield jarenlang gelijke tred met Gala, maar dit ras moet vandaag toch wel een stap terug zetten. Dit is zeker het geval in Engeland, waar in verhouding slechts 10 Braeburns voor 100 Galabomen geplant worden. De Duitsers houden wel nog van dit ras en ze blijven het dus planten.” Geerdens had ook Red Delicious toegevoegd aan het lijstje. “Het gebruik van dit ras was al zo’n 15 jaar aan het tanen. De verkopen waren vooral gericht op Zuid-Tirol en de tweede kwaliteit ging naar Griekenland en Spanje, maar er is een nieuwe hype. Vandaag is Red Delicious het duurste ras in Zuid-Tirol en heeft het een eigen profiel verworven. Vandaag is er massaal veel vraag naar uit Tsjechië en Polen. De enige verklaring die ik voor die gestegen vraag heb, is dat Tesco vandaag ook actief is in Oost-Europa. Ze willen daar dezelfde appels in de

© PATRICK DIELEMAN

Als boomteler volgt Florent Geerdens heel nauwgezet op wat er op het gebied van assortimentskeuze leeft in de wereld.

rekken leggen als in London. Bij al deze rassen spreken we vandaag niet meer van de oorspronkelijke rassen, maar van

mutanten. Van Jonagold zijn er honderden mutanten, maar vandaag is men dat aan het opschonen. De supermarkt kan daar niet mee omgaan. Die vraagt gedurende een lange periode hetzelfde type van appel met dezelfde kleur en smaak. Ook bij Elstar is dat aan het gebeuren. De Nederlandse veilingen maakten hun huiswerk en verkiezen vandaag een tweetal te adviseren mutanten. Wij hebben vandaag massaal veel vraag naar Red Flame vanuit de Nieder Elbe. Ook Steyermark begint massaal mutanten van Elstar te planten. In het zuiden van Frankrijk planten ze nu Elstar om de primeurs te kunnen aanbieden in Nederland. Bij Gala gaan er vandaag stemmen op voor een iets roder type, en daarop kan Annaglo inspelen. De Engelsen remmen die drang naar meer rood wat af, omdat meer kleur minder smaak met zich meebrengt. Wat Braeburn betreft, houden de Engelsen vast aan Hillwell, maar de rest van Europa verkiest MaririRed.

De laatste tijd krijgen we meer te maken met conceptrassen (clubrassen). Wij kunnen hier geen Pink Lady telen, maar ondertussen hebben we een aantal concepten die het ook goed doen in onze contreien, zoals Junami, Kanzi, Evelina en Belgica. Er komen ook nieuwe concepten. Vandaag worden in Engeland de eerste Smitten geplant."

Nieuwigheden

"Vandaag spreekt iedereen over rood vruchtvlies. Heel veel roodvlezige appels die vandaag aangeboden worden, zijn zuur en niet echt smakelijk. Ik ben bang dat dit de consument zal weg leiden van het rode vruchtvlies. Mij doet het wat denken aan de bloedappelsienen rond Sinterklaas. Die kunnen mij één keer bekoren, maar een tweede keer moet mijn vrouw die niet meebrengen. Als we niet voorzichtig zijn, riskeert het rode vruchtvlies in het straatje van de bloedappelsienen terecht te komen. Momenteel

Er wordt sterk gezocht naar appels met rood vruchtvlies. Uiteraard moet ook de smaak goed zijn.

is er wereldwijd heel veel onderzoek. Genetisch onderzoek in Nieuw-Zeeland leerde dat er 2 types bestaan: een donkerrood A-type en een roziger B-type. Vandaag is men ook bezig met terugkruisingen met Braeburn, Gala, Jonagold en dergelijke, om de smaakprofielen te verbeteren. Men is wat voorzichtig om iets te lanceren, maar het is zeker dat er wat komt. Er wordt ook nog hard gewerkt om de bewaarbaarheid te verbeteren. We zien van alles wat opduiken, maar ik raad

.....
Klassieke kruisingen moeten blijven bestaan om nieuwigheden te ontwikkelen.
Met cisgenese verbeteren we dingen.

Conceptrassen of clubrassen zoals Kanzi en Pink Lady doen het goed bij ons in de rekken.

iedereen aan er niet te snel op te springen, maar er komen zeker mooie dingen. Een andere vernieuwing waarmee we op korte termijn moeten rekening houden, zijn resistente rassen. Vandaag spreken we allemaal over Vf-schurftresistentie. Een nadeel is dat dergelijke resistentie snel kan worden doorbroken. Gelukkig zijn er ondertussen andere genen ontdekt, waardoor we aan polygenetische resistentie kunnen werken. We zullen ook moeten leren hoe we met resistente rassen moeten omgaan. Het is niet voldoende die te planten en er niet meer

naar om te kijken. We zullen bij pieken voor schurftinfecties nog een aantal bespuitingen moeten doen. Vandaag komt een nieuw resistent ras de kop opsteken, dat luistert naar de naam Natyra. Het is ontwikkeld in samenwerking tussen Föko en SpringQuest. SpringQuest is een samenwerking tussen PRI, Innova en Tree Quattro. In die laatste zijn ook wij betrokken. Natyra scoorde goed in rassenproeven in Duitsland. Föko is de organisatie van de biologische telers in Duitsland. Er is een akkoord gekomen dat bepaalt dat de Natyra tot 2017 alleen aan biologische telers verkocht zal worden. De Duitse telers krijgen daarin dan nog eens de voorrang. Dit jaar zijn er 80.000 bomen geproduceerd, en die waren in een mum van tijd uitverkocht. Ook de 120.000 bomen die we voor volgend jaar voorzien hebben, zijn al uitverkocht. Voor binnen 2 jaar hebben we een kleine 300.000 bomen voorzien. Ook biologische telers

uit Zuid-Tirol en Steyermark kloppen vandaag aan om met dat ras te mogen beginnen. Het is een appel met een zoetzure smaak die aromatisch is, zeer hoog in brix, en met een hoge hardheid. De bewaring is zeer goed. De pluk is relatief laat, zoals bij Braeburn, en dat kan een nadeel zijn voor mensen die niet gewoon zijn zo laat te plukken."

Versneld resistentie inbouwen

"Het inbrengen van resistentiegenen vraagt enorm veel kruisingen. Wij veredelaars zullen de strijd nooit kunnen win-

nen. De schurft kan zich zeer snel aanpassen en wij hebben 30 jaar nodig om een nieuw ras te brengen. Daarom geloof ik sterk in cisgenese. Die techniek bestaat uit het overbrengen van genen binnen aanverwante soorten. De genetische code van veel gewassen is al voor een groot deel ontrafeld, en de techniek staat zodanig op punt dat het mogelijk is om heel gericht resistentiegenen binnen te brengen in bestaande rassen die zich al bewezen hebben. Binnen SpringQuest willen we daaraan werken. We hebben vandaag al de eerste roodvlezige Gala en ook twee schurftresistente types van Gala. Deze dingen kunnen vandaag nog niet commercieel worden. Dit onderzoek gebeurt in aparte serres onder quarantaine. Om de commercialisatie op kortere termijn mogelijk te maken, willen we de cisgenese wegtrekken van het transgene gebeuren. Bepaalde landen, zoals Canada, staan heel open hiervoor, zodat die nieuwigheden wellicht het eerst daar uitgeplant zullen worden. We verwachten dat het nog wel even zal duren vooraleer de Europese Unie zijn houding wijzigt. Heel belangrijk is ook dat de consument dit werk gaat accepteren. We hebben heel veel discussies met conventionele veredelaars die denken dat ze volledig opzij zullen worden geschoven. Niets is minder waar. Klassieke kruisingen moeten blijven bestaan om nieuwigheden te ontwikkelen. Met cisgenese verbeteren we dingen.”

Iets totaal anders

Vervolgens startte Florent Geerdens met het verhaal van de Rockit. Dit is een appelras dat smaak, kleur, suikers en hardheid combineert met een goed uitstalleven. “Ik heb vandaag nog appeltjes in de gewone koelcel die vorig jaar in mei vanuit Nieuw-Zeeland via Engeland bij mij zijn terechtgekomen. De Rockit

heeft één groot nadeel. Deze appels hebben een dikte van 45 mm. Ze zullen nu gelanceerd worden als miniatuurappels in een attractieve koker. De uitdaging is om die appels op een andere manier te laten consumeren. De Rockit zal niet in de groente- en fruitafdeling van de supermarkt liggen. Men wil hem op alle hoeken

van de straat verkopen: in tankstations, op luchthavens, aan de kassa in de supermarkt. Wij stellen ons voor dat de dame die aan de computer zit met een fles water, daar straks ook een koker appels zal bij hebben. Dit appeltje eet je op in 3 happen en ook het klokhuis is klein, zodat

er weinig afval is. Nog dit voorjaar zullen er 2000 bomen geplant worden in België. Voor volgend jaar zijn er 10.000 in opkweek. Voor het jaar nadien hebben we al vragen van fruitelers voor 50.000 bomen. De Rockit wordt al 2 jaar met relatief veel succes verkocht in Marks & Spencer in London. Daarvoor importeert men nu nog appels uit Nieuw Zeeland. Interessant aan dit verhaal is dat deze introductie niet meteen concurrentie voor de andere appelrassen impliceert. We willen concurreren tegen de chocolade en andere zoetigheden.”

Onderstammen

“Wat mij als boomkweker en fruiteler geweldig irriteert, is de herinplantproblematiek. Die problematiek manifesteert zich vooral op de lichtere gronden in het noorden van de fruitstreek en in het Hageland. We werken ondertussen een kleine 50 jaar met M9 als onderstam. We zijn nog maar 2-3 generaties verder, en we zagen de plantafstanden evolueren van 1,50 m over 1,25 naar 1 m. In Zuid-Tirol planten ze vandaag al op 80 cm. De enige oplossing die we vandaag hebben voor de bodemmoetheid is steeds korter inplanten. Dat gaat ten koste van de duurzaamheid van de fruitteelt. Bodemontsmetting heeft geen toekomst aangezien veel erkenningen vervallen. Ik heb het gevoel dat we binnen 10 tot 20 jaar te maken zullen krijgen met nieuwe onderstammen. Er lopen kruisingsprojecten om nieuwe onderstammen te krijgen die op de M9 lijken, maar niet die bodemmoetheid met zich meebrengen. Dat is echt nodig, want anders lijkt de toekomst uitzichtloos. Ik ken bedrijven die voor peren kiezen omdat de appelbomen niet meer groeien. ■